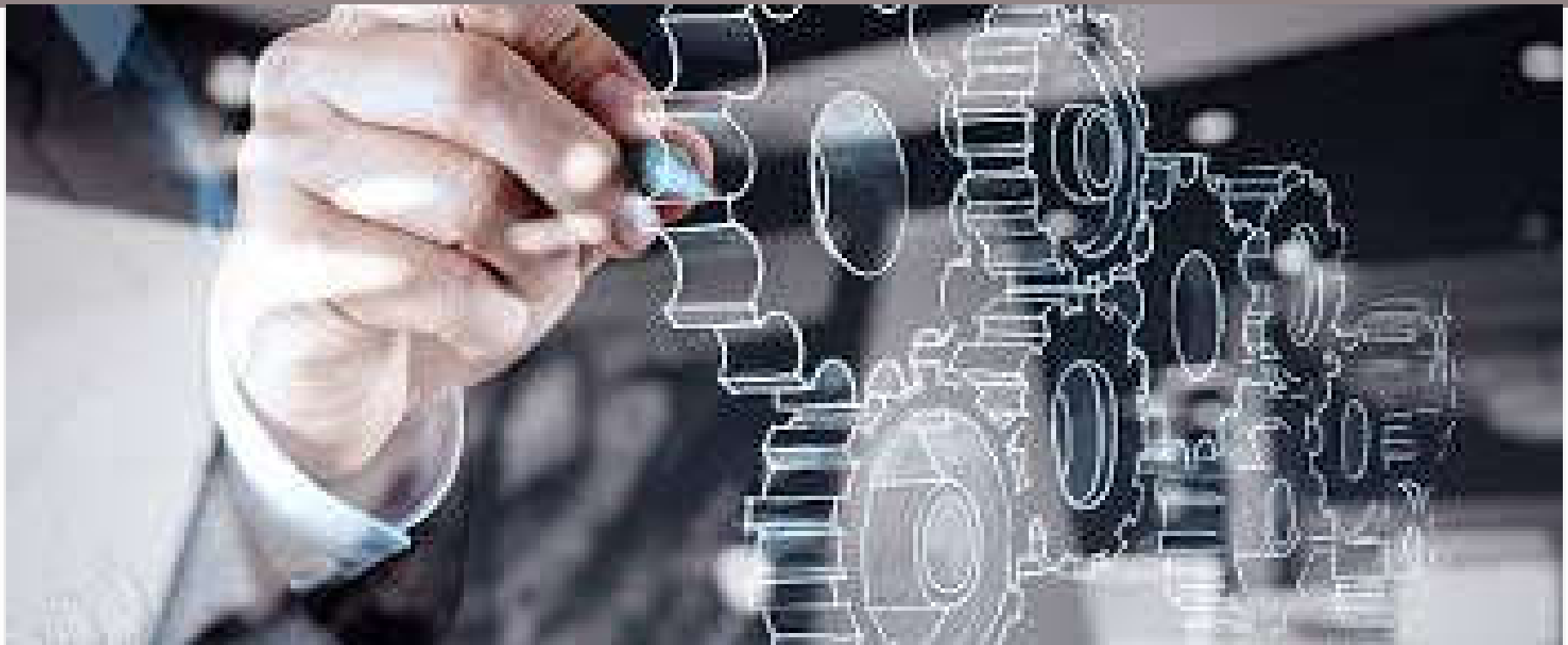

Тема 1.

Організаційно-правова форма господарювання: поняття, види, порівняння

План:

1. Поняття та правова природа організаційно-правової форми господарювання.
2. Види організаційно-правових форм господарювання в Україні.
3. Проблема вибору організаційно-правової форми господарювання під час створення власного бізнесу.
4. Установчі документи: процедура формування та зміст.

Питання 1.

**Поняття та правова природа
організаційно-правової
форми господарювання**

Організаційно-правова форма господарювання –

- це форма здійснювання господарської (зокрема підприємницької) діяльності з відповідною правовою основою,
- яка визначає:
 - характер відносин між засновниками (учасниками),
 - режим майнової відповідальності по зобов'язаннях підприємства (організації),
 - порядок:
 - створення, реорганізації, ліквідації,
 - управління,
 - розподілу одержаних прибутків,
 - можливі джерела фінансування діяльності
 - тощо

В Україні організаційно-правова форма разом з назвою є частиною найменування юридичної особи.

- **Приклад 1:**

Повне найменування:

Приватне підприємство “Веснянка”

Скорочене найменування:

ПП “Веснянка”

- **Приклад 2.**

Повне найменування:

Товариство з обмеженою відповідальністю
“Виробниче підприємство “Домашній затишок”

Скорочене найменування:

ТзОВ “ВП “Домашній затишок”

Зверніть увагу!

Назва юридичної особи не може містити посилання на організаційно-правову форму.

Виняток становлять найменування:

- органів державної влади,
- органів місцевого самоврядування,
- органів влади Автономної Республіки Крим,
- державних, комунальних організацій, закладів, установ

Приклад 3 і 4:

- **Відділ державної виконавчої служби Сихівського районного управління юстиції у місті Львові**
- **Львівський національний університет імені Івана Франка**

Організації, найменування яких може містити інформацію про засновника:

- комунальні підприємства,
- державні та комунальні організації (заклади, установи),
- дочірні підприємства,
- підприємства споживчої кооперації,
- підприємства об'єднань громадян або релігійних організацій.

- **Приклад 5:**

Дочірнє підприємство "ГАЗ-ТЕПЛО" Національної акціонерної компанії "НАФТОГАЗ УКРАЇНИ"

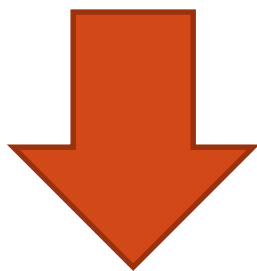
Питання 2

Види організаційно-правових форм господарювання в Україні

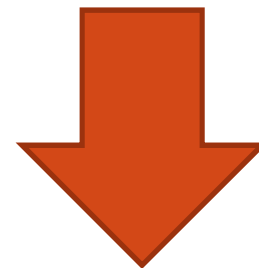
СУБ'ЄКТИ ГОСПОДАРЮВАННЯ - учасники господарських відносин, які:

- здійснюють господарську діяльність, реалізуючи господарську компетенцію (сукупність господарських прав та обов'язків),
- мають відокремлене майно і
- несуть відповідальність за свої зобов'язання в межах цього майна, крім випадків, передбачених законодавством.

ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ - це діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надавання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність

**Некомерційна
господарська діяльність**

**Підприємницька
діяльність**

Класифікація за об'єктом організаційно - правової форми господарювання

Підприємства

Господарські товариства

**Об'єднання підприємств
(юридичних осіб)**

**Відокремлені підрозділи
без статусу юридичної
особи**

Кооперативи

**Організації
(установи,
заклади)**

**Непідприємницькі
підприємства**

**Інші організаційно-правові
форми**

Види підприємств:

- Фермерське господарство;
- Приватне підприємство;
- *Колективне підприємство;*
- Державне підприємство;
- Казенне підприємство;
- Комунальне підприємство;
- Спільне комунальне підприємство;
- Дочірнє підприємство;
- Іноземне підприємство;
- Підприємство об'єднання громадян (релігійної організації, профспілки);
- Підприємство споживчої кооперації;
- *Орендне підприємство;*
- *Індивідуальне підприємство;*
- *Сімейне підприємство;*
- *Спільне підприємство.*

Види господарських товариств

- Акціонерне товариство (Публічне або приватне);
- Державна акціонерна компанія (товариство);
- Державна холдингова компанія;
- Холдингова компанія;
- Товариство з обмеженою відповідальністю;
- Товариство з додатковою відповідальністю;
- Повне товариство;
- Командитне товариство;
- Адвокатське об'єднання;
- Адвокатське бюро.

Інші організаційно-правові форми

- Підприємець - фізична особа;
- Товарна біржа;
- Фондова біржа;
- Кредитна спілка;
- Недержавний пенсійний фонд;
- Садівниче товариство;
- Інші організаційно-правові форми.

Питання 3

Проблема вибору організаційно-правової форми господарювання під час створення власного бізнесу

Критерії, що впливають на вибір організаційно-правової форми господарювання

- вид підприємницької діяльності;
- складність організаційних процедур пов'язаних з державною реєстрацією діяльності;
- особливості оподаткування;
- проблема розподілу прибутків;
- наявність чи відсутність інвестора;
- вимоги потенційних партнерів або клієнтів;
- тощо.

Найбільш популярними на початковому етапі бізнес-діяльності є такі форми:

- ❑ Фізична особа-підприємець;
- ❑ Приватне підприємство (до 2011 р.);
- ❑ Товариство з обмеженою відповідальністю.

ПІДПРИЄМЕЦЬ (ФОП)

- Фізична особа,
- яка є громадянином України, іноземним громадянином, особою без громадянства, що
- здійснює підприємницьку діяльність.
- Громадянин визнається суб'єктом господарювання за умови державної реєстрації його як підприємця без статусу юридичної особи.
- Громадянин-підприємець відповідає за своїми зобов'язаннями усім своїм майном, на яке відповідно до закону може бути звернено стягнення.

Особливості організаційно-правової форми - ФОП:

- жодних вимог щодо розміру початкового капіталу;
- є можливість працювати за єдиним податком з фіксованою ставкою не залежно від розміру прибутку;
- здача звітності 1 раз на квартал;
- можна працювати як з банківським рахунком, так і без нього;
- відповідальність за діяльність всім особистим майном, на яке може бути накладено стягнення згідно із законодавством України;
- реєстрація ФОП і подальша подача звітності здійснюється в держоргани за місцем проживання, зазначеному в документах, тобто за місцем прописки;
- деякі види діяльності законодавчо не доступні для ФОП.

Реєструвати юридичну особу варто у тих випадках, коли:

- Ви збираєтесь вести бізнес із великими зарубіжними компаніями;
- Ви ведете чи збираєтесь вести бізнес спільно з іншою особою(-ми);
- Ви плануєте залучати інвестиції у розвиток свого бізнесу.

ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО

- підприємство, що діє на основі приватної власності одного або кількох громадян, іноземців, осіб без громадянства та його (їх) праці чи з використанням найманої праці.
- Приватним є також підприємство, що діє на основі приватної власності суб'єкта господарювання - юридичної особи.
- Підприємство, якщо законом не встановлено інше, діє на основі статуту.
- Підприємство є юридичною особою, має відокремлене майно, самостійний баланс, рахунки в установах банків, печатку із своїм найменуванням та ідентифікаційним кодом.
- Підприємство не має у своєму складі інших юридичних осіб.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

- господарське товариство, що має статутний фонд, поділений на частки, розмір яких визначається установчими документами, і
- несе відповідальність за своїми зобов'язаннями тільки своїм майном.
- Учасники товариства, які повністю сплатили свої вклади, несуть ризик збитків, пов'язаних з діяльністю товариства, у межах своїх вкладів.

Переваги та недоліки ТзОВ:

- засновниками може бути один або кілька людей, як фізичні, так і юридичні особи;
- учасники товариства не відповідають по його зобов'язаннях і несуть ризик збитків лише в межах внесених ними внесків;
- Із Закону України «Про господарські товариства» виключено вимогу про мінімальний розмір статутного капіталу, крім того, визначено, що останній повинен бути сформований до закінчення першого року з дня державної реєстрації ТОВ. Також збільшено розмір максимальної кількості учасників ТОВ до 100;
- Прийнято закон “Про товариства з обмеженою відповідальністю”. У ньому визначено, що статутний капітал формується протягом 6 місяців, а кількість учасників необмежена.
- статутний капітал може формуватися як майном (оціненим учасниками за домовленістю), так і грошима;
- є можливість відокремлювати витрати компанії від бази оподаткування;
- повноцінна звітність щомісячно, що вимагає роботи бухгалтера;
- необхідна адреса для реєстрації місцезнаходження юридичної особи, за яким буде вестися спілкування з держ. органами;
- реєстрація ТзОВ вимагає трохи більше часу та оформлення документів, зазвичай із залученням нотаріусів і спеціалістів з реєстрації;
- високі ставки і велика кількість податків і зборів у порівнянні з ФОП у разі використання загальної системи оподаткування.

Розподіл прибутків

- **ФОП:** весь чистий прибуток, отриманий підприємцем, належить йому безпосередньо. Тобто він може використовувати його на власний розсуд, без чийогось дозволу(за умови сплати податків).
- **ТзОВ:** прибуток, отриманий товариством, є власністю товариства, а не його учасників. Учасник ТОВ не має права використовувати на власний розсуд грошові кошти, що належать компанії. Для цього ці кошти спочатку мають бути розподілені між учасниками пропорційно їхнім часткам у статутному капіталі.

Питання 4

Установчі документи:
процедура формування
та зміст

Підприємець (ФОП)

- незалежно від обраної системи оподаткування, єдиним документом, що підтверджує державну реєстрацію фізичної особи як суб'єкта підприємницької діяльності є витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань
- якщо для суб'єкта господарювання, який здійснює виплату доходів фізичній особі – підприємцю, важливе підтвердження перебування такої особи на спрощеній системі оподаткування, обліку і звітності з причин, не пов'язаних з виконанням положень п. 177.8 Податкового Кодексу України, таким документом є витяг з реєстру платників ЄП.

ЄДИНИЙ ДЕРЖАВНИЙ РЕЄСТР ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ТА ФІЗИЧНИХ ОСІБ – ПІДПРИЄМЦІВ

**ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЙНА
СЛУЖБА УКРАЇНИ
ВИТЯГ**

**з Єдиного державного реєстру юридичних осіб
та фізичних осіб-підприємців**

Відповідно до статті 20 Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців" на запит: від **19.09.2014**
за № станом на **19.09.2014** відповідно до наступних критеріїв пошуку:

Реєстраційний номер облікової картки платника податків: XXXXXXXXXXXX

надається інформація з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців (ЄДР) у кількості 1 записів:

Запис 1

Прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи:

Місце проживання:

Види діяльності:

82.30 Організування конгресів і торговельних виставок, 85.59 Інші види освіти, н. в. і. у., 86.90 Інша діяльність у сфері охорони здоров'я, 47.71 Роздрібна торгівля одягом у спеціалізованих магазинах, 68.10 Купівля та продаж власного нерухомого майна, 68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна, **70.22 Консультування з питань комерційної діяльності й керування**, 73.11 Рекламні агентства, 73.12 Посередництво в розміщенні реклами в засобах масової інформації, 73.20 Дослідження кон'юнктури ринку та виявлення громадської думки

Дата державної реєстрації фізичної особи-підприємця:

Місцезнаходження реєстраційної справи:

Реєстраційна служба міськрайонного управління юстиції
Київської області

Відомості, отримані в порядку взаємного обміну інформацією з відомчих реєстрів органів статистики, Міндоходів, Пенсійного фонду України:

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

- Закон України “Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю”.
- Створення товариства відбувається за рішенням його засновників.
- Установчим документом товариства є статут.
- *Перша редакція статуту товариства підписується всіма учасниками товариства.*
- *Справжність підписів учасників засвідчується нотаріально.*
- *У статуті товариства зазначаються відомості про:*
 - 1. повне та скорочене (за наявності) найменування товариства;*
 - 2. органи управління товариством, їх компетенцію, порядок прийняття ними рішень;*
 - 3. порядок вступу до товариства та виходу з нього.*
 - 4. інші відомості, що не суперечать закону.*

Модельний статут —

типовий установчий документ, затверджений Кабінетом Міністрів України, який використовується для створення та провадження діяльності юридичних осіб, містить встановлені законом правила, що регулюють правовий статус, права, обов'язки та відносини, які пов'язані із створенням, управлінням та провадженням господарської діяльності відповідних юридичних осіб.

Дякую за увагу!